

?El Rebot Solidari

«*Dona cobertura a les necessitats d'alimentació de diversos col·lectius en situació de vulnerabilitat social i econòmica*»

L'existència de les oenagés solidàries com Càritas fa evident que els estats no s'ocupen d'equilibrar amb mesures eficaces les desigualtats socials. En el cas de l'estat Espanyol, les despeses invertides en armament, en sous estratosfèrics regalats a ex presidents, el manteniment d'estructures polítiques oxidades com el Senat o la Casa Reial, entre altres, són una clatellada a la justícia social. Seria desitjable que a curt termini la finalitat de les oenagés de caire filantròpic fos desaparèixer, perquè això voldria dir que no fan falta. Però mentrestant, què?

Des de fa uns anys, cada dimarts i cada dijous moltes persones que es troben en una situació econòmica precària fan cua a l'entrada del Rebot Solidari de Vic per recollir un estoc d'aliments que els fan falta per satisfer les necessitats de llurs famílies. Aquesta organització forma part de la Xarxa Alimentària de la ciutat, un conjunt de diferents dispositius que donen cobertura a les necessitats d'alimentació de diversos col·lectius en situació de vulnerabilitat social i econòmica. Els objectius del Rebot són lluitar contra la pobresa i la fam de la població amb pocs recursos, acabar amb el malbaratament d'aliments i fomentar el treball solidari.

El Rebot Solidari de Vic Foto: Toni Coromina

Durant el període de confinament per emergència sanitària, i amb unes obres de condicionament paralitzades, el Rebot Solidari està tancat, encara que l'Ajuntament de Vic ha facilitat targetes BonÀrea a les famílies més necessitades perquè puguin recollir aliments al supermercat. Mentrestant, a les oficines del Rebot, quatre persones fan serveis mínims, atenen trucades i es posen en contacte amb persones grans, preferiblement soles, per comprovar que compleixin les mesures adequades i demanar si necessiten res.

Així mateix, l'Ajuntament de Vic, conjuntament amb el Seminari, aquests dies ofereix un menú a baix cost per emportar adreçat a tota la ciutadania, que es distribueix a domicili a través del grup de voluntaris creat a la ciutat arran de la crisi del coronavirus, seguint totes les mesures d'higiene i seguretat. Des de l'Ajuntament i Càritas també es reparteixen aliments a les persones usuàries dels menjadors socials de Càritas i El Tupí, tancats preventivament pel coronavirus. D'aquesta manera, es garanteixen menús gratuïts a les persones usuàries habituals dels centres que ara es troben tancats i, per altra banda, s'evita el malbaratament alimentari de productes emmagatzemats.

Deixant de banda les mesures conjunturals adoptades amb motiu del confinament generalitzat, a més del Rebost Solidari (un magatzem de distribució d'aliments gestionat per l'Ajuntament, Càritas i la Creu Roja d'Osona), a Vic també hi ha menjadors socials com El Tupí (igualment lligat a Càritas), que habitualment proporciona àpats cuinats i un entorn socialitzador. També hi ha un servei municipal gestionat pel FADO, que facilita àpats elaborats per a menjar a casa. O els menjadors dels casals de la Gent Gran, un servei d'àpats a preus ajustats. Sense oblidar els ajuts econòmics als menjadors escolars gestionats pel Consell Comarcal d'Osona, la Generalitat, l'Ajuntament de Vic i la Creu Roja d'Osona. El Seminari de Vic té durant l'any un menú diari Low Cost per consumir al domicili particular, a un preu per sota del cost del mercat; així, l'any 2019 va servir 6.000 menús a 1,5 euros per a famílies vulnerables. Finalment, Càritas també impulsa el programa "Necessitats amagades", una iniciativa que aporta aliments a domicili.

De tots aquests serveis, el més destacat és, probablement, el Rebost Solidari, un projecte que ha passat per diferents denominacions al llarg dels anys des que es va crear l'any 1994. Més endavant, a finals del 2008, quan es van començar a notar amb força els estralls de la crisi econòmica, l'estament polític va convocar als tècnics i a les entitats del tercer sector per elaborar un "Pla de xoc per a l'alimentació a la ciutat".

A partir d'aquí es va iniciar un treball conjunt entre els Serveis Socials de l'Ajuntament, Càritas i la Creu Roja per donar una forma eficaç al Magatzem Solidari. Per conèixer i comprovar les necessitats dels usuaris, els tres impulsors van establir un sistema de seguiment acurat de la situació de cada cas o unitat familiar, a qui van atorgar una targeta per rebre una quota d'aliments determinada, depenent del número de membres de les famílies i dels seus ingressos.

El nombre de receptors de les ajudes, la majoria provinents de Vic, va anar creixent, i a finals del 2013 es va inaugurar l'actual seu del Rebost Solidari, en un espai de 416 metres quadrats situat als baixos dels pisos socials del carrer Pellaire Dolcet. Les seves instal·lacions faciliten la descàrrega dels productes i compten amb un congelador i una cambra frigorífica. Des d'aleshores, les entregues es fan els dimarts i els dijous, i els destinataris de les ajudes recullen els aliments cada quinze dies.

Amb el pas del temps, la tipologia dels usuaris s'ha anat concretant en dos grups: el principal (el 75%), engloba beneficiaris amb una situació de precarietat econòmica que reben una ajuda durant mig any, amb una carència de dos mesos; l'altra grup (el 25%) engloba beneficiaris amb una precarietat econòmica absoluta, que no disposen d'ingressos superiors a l'Indicador de la Renda de Suficiència de Catalunya i a qui els aliments suposen la seva supervivència alimentària; a aquests receptors se'ls adjudica un ajut de quatre mesos amb una carència mensual d'una recollida d'aliments.

El Rebost Solidari de Vic Foto: Toni Coromina

Actualment, el Rebost Solidari està coordinat pel poeta Biel Barnils, un càrrec tècnic de Creu Roja d'Osona, que treballa de bracet amb un grup de 30 voluntaris: "La majoria són homes catalans i jubilats, però també tenim algun voluntari magrebí. La majoria venen a treballar un matí a la setmana, però també n'hi ha que venen dos matins. La seva tasca consisteix a manipular, triar, seleccionar i organitzar els aliments que arriben al magatzem".

El Rebost atén a 700 famílies de Vic i comarca (unes 2.500 persones). Entre els productes alimentaris de més sortida hi ha pasta italiana en totes les variants, arròs, llegums de tota mena, llet, iogurts, tonyina, verdures, herbes per fer infusions, patates, suc de fruita i cacau, formatge, carn... Barnils explica que "tot aquest material, la gent se l'emporta a casa en carrets, si viuen a prop, o en cotxe si tenen l'habitatge lluny".

La procedència dels aliments és diversa: "Molts productes provenen de la Gran Recapte, que culmina durant el període nadalenc i que s'allarga fins a la primavera; de fet, al mes de febrer encara ens quedava oli, arròs, bolquers i llegums. Un altra font és la Comunitat Europea; o el Banc dels Aliments de Barcelona, on anem a proveir un cop al mes. Finalment també ens arriben molts aliments dels diferents supermercats de la ciutat, on passem cada dia a recollir-los. Sense oblidar les donacions anònimes de persones a títol individual".

Després d'estar un mes i mig tancat per obres, estava previst que aquest mes d'abril el Rebost Solidari estrenaria un nou sistema de repartiment d'aliments "basat en un sistema de punts, a manera de diners, mitjançant els quals cada família podrà escollir, com en un supermercat, els aliments que necessiti a la carta, fins a arribar a la quota de punts que tenen atorgada. Aquest sistema creiem que serà més afinat que l'anterior, perquè respondrà millor a les necessitats reals dels usuaris". Sigui com sigui, però, el més probable és que El Rebost obrirà les portes al mes de maig, amb permís de la Covid19.

Segons el coordinador, el nou sistema de punts convertibles en aliments permetrà tractar

més les diferències que l'antic model. "Així, mirarem d'adaptar les ajudes a les necessitats de diferents col·lectiu, com els celíacs, que fins ara podien endur-se llet d'arròs en comptes de llet de vaca; en aquest sentit, procurarem millorar un programa específic pensat per ells. I pel que fa al col·lectiu magrebí, majoritàriament musulmà, que fins avui no s'emportava carn a casa, amb el sistema de punts a partir d'aquest abril podrà buscar alternatives a la carn que no és halal?.

Després de les obres a les seves dependències, al Rebost Solidari també es treballarà en horari de tarda, la qual cosa permetrà la incorporació de voluntaris joves que no poden venir al matí perquè molts d'ells estudien?. De moment, però, tot queda paralitzat, a l'espera que la vida torni la normalitat, una trista normalitat que, tot sigui dit, sovint s'assimila a la negligència de les diferents administracions (amb honroses excepcions a nivell local), a l'hora de donar solucions als problemes de la gent més desfavorida. D'aquí ve la necessitat que organismes com el Rebost Solidari existeixin, mentre alguns sectors socials neden en l'abundància, enriquits a costa dels dèbils, molts dels quals es troben en situació d'emergència tot l'any.